

The Prophets and Psalmists as Exegetes - Class # 10

For Torah in Motion - by Menachem Leibtag

For Lag b'Omer -/ Tehillim 67 & 15, in light of Biblical themes

Intro:

In honor Lag b'Omer this week, we will study the chapter in Tehillim that is recited after the counting, and try to understand why, in light of Sefer Breishit.

A. Psalms - Chapter 67 תְּהִלִּים 67

- א לְמַנְצֵחַ בְּנִגִּינָה, מְזִמּוֹר שִׁיר. 1 For the Leader; with string-music. A Psalm, a Song.
- ב אֱלֹהִים, יְחַנְּנוּ וַיְבָרְכֵנוּ; יָאֵר פְּנֵינוּ אֲתֵנוּ סֵלָה. 2 God be gracious unto us, and bless us; may He cause His face to shine toward us; Selah
- ג לְדַעַת בְּאֶרֶץ דְּרָכֶךָ; בְּכָל-גּוֹיִם, יִשׁוּעָתֶךָ. 3 That Thy way may be known upon earth, Thy salvation among all nations.
- ד יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים: יוֹדוּךָ, עַמִּים כֻּלָּם. 4 Let the peoples give thanks unto Thee, O God; let the peoples give thanks unto Thee, all of them.
- ה יִשְׂמְחוּ וַיִּרְנְנוּ, לְאֲמִים: כִּי-תִשְׁפֹּט עַמִּים מִיֶּשֶׁר; וּלְאֲמִים, בְּאֶרֶץ תִּנְחָם סֵלָה. 5 O let the nations be glad and sing for joy; {N} for Thou wilt judge the peoples with equity, and lead the nations upon earth. Selah
- ו יוֹדוּךָ עַמִּים אֱלֹהִים: יוֹדוּךָ, עַמִּים כֻּלָּם. 6 Let the peoples give thanks unto Thee, O God; let the peoples give thanks unto Thee, all of them.
- ז אֶרֶץ, נָתַנָּה יְבוּלָהּ; יְבָרְכֵנוּ, אֱלֹהִים אֱלֹהֵינוּ. 7 The earth hath yielded her increase; may God, our own God, bless us.
- ח יְבָרְכֵנוּ אֱלֹהִים; וַיִּירָאוּ אוֹתוֹ, כָּל-אֶפְסֵי-אֶרֶץ. 8 May God bless us; and let all the ends of the earth fear Him

B. The Priestly Blessing: - Bamidbar / Numbers 6:22-27

- כב** וַיְדַבֵּר ה', אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר. 22 And the LORD spoke unto Moses, saying:
- כג** דַּבֵּר אֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-בְּנָיו לֵאמֹר, פֹּה תְבָרְכוּ אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: אָמֹר, לָהֶם. 23 'Speak unto Aaron and unto his sons, saying: On this wise ye **shall bless** the children of Israel; ye shall say unto them:
- כד** יְבָרְכֶךָ ה', וַיִּשְׁמְרֶךָ. 24 The LORD shall bless thee, and keep thee;
- כה** יֵאָר ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ, וַיַּחֲנֹךְ. 25 The LORD shall make His face to shine upon thee, and be gracious unto thee;
- כו** יִשָּׂא ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ, וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם. 26 The LORD lift up His countenance upon thee, and give thee peace.
- כז** וְשָׂמוּ אֶת-שְׁמִי, עַל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וְאֲנִי, אֲבָרְכֶם. 27 So shall they put My name upon the children of Israel, and I will bless them.'

C. An alternate Biblical source for blessing: Devarim 28:1-10

- א** וְהָיָה, אִם-שָׁמוּעַ תִּשְׁמַע בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ, לְשֹׁמֵר לַעֲשׂוֹת אֶת-כָּל-מִצְוֹתָיו, אֲשֶׁר אֶנְכִי מְצַוֶּה הַיּוֹם--וַיִּתְּנֶךָ ה' אֱלֹהֶיךָ, עָלְיוֹן, עַל, כָּל-גּוֹיֵי הָאָרֶץ. 1 And it shall come to pass, if thou shalt hearken diligently unto the voice of the LORD thy God, to observe to do all His commandments which I command thee this day, that the LORD thy God will set thee on high above all the nations of the earth.
- ב** וּבָאוּ עֲלֶיךָ כָּל-הַבְּרָכוֹת הָאֵלֶּה, וַהֲשִׁיגְךָ: כִּי תִשְׁמַע, בְּקוֹל ה' אֱלֹהֶיךָ. 2 And all these blessings shall come upon thee, and overtake thee, if thou shalt hearken unto the voice of the LORD thy God.
- ג** בָּרוּךְ אַתָּה, בְּעִיר; וּבְרוּךְ אַתָּה, בַּשָּׂדֶה. 3 Blessed shalt thou be in the city, and blessed shalt thou be in the field.
- ד** בָּרוּךְ פְּרִי-בִטְנֶךָ וּפְרִי אֲדָמָתְךָ, וּפְרִי בְּהֵמָתְךָ--שֹׁגֵר אֶלְפִיךָ, וְעִשְׂתָּרוֹת צֹאנֶךָ. 4 Blessed shall be the fruit of thy body, and the fruit of thy land, and the fruit of thy cattle, the increase of thy kine, and the young of thy flock.
- ה** בָּרוּךְ טֵנְאֶךָ, וּמִשְׁאַרְתֶּךָ. 5 Blessed shall be thy basket and thy kneading-trough.
- ו** בָּרוּךְ אַתָּה בְּבֹאֶךָ וּבְרוּךְ אַתָּה, בְּצֵאתְךָ. 6 Blessed shalt thou be when thou comest in, and blessed when thou goest out.
- ז** יְקִימֶךָ ה' לְעַם קְדוֹשׁ, כַּאֲשֶׁר נִשְׁבַּע-לְךָ: כִּי תִשְׁמַר, אֶת-מִצְוֹת ה' אֱלֹהֶיךָ, וְהָלַכְתָּ, בְּדַרְכָּיו. 7 The LORD will establish thee for a holy people unto Himself, as He hath sworn unto thee; if thou shalt keep the commandments of the LORD thy God, and walk in His ways.
- ח** וְרָאוּ כָּל-עַמֵּי הָאָרֶץ, כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עֲלֶיךָ; וַיִּירָאוּ, מִמֶּךָ. 8 And all the peoples of the earth shall see that the name of the LORD is called upon thee; and they shall be afraid of thee.

D. The blessing for the tribe of Levi — in Devarim 33: 10-11

To become teachers and educators for the Nation of Israel

יִזְרוּ מִשְׁפָּטֶיךָ לְיַעֲקֹב, וְתוֹרֹתֶיךָ לְיִשְׂרָאֵל; יִשְׂיִמוּ קְטֹרֶת בְּאַפֶּךָ, וְכָלִיל עַל-מִזְבְּחֶךָ. 10 They shall teach Jacob Thine ordinances, and Israel Thy law; they shall put incense before Thee, and whole burnt-offering upon Thine altar.

E. See two conclusion of Parshat Behar

כֹּה כִּי-יִמּוֹךְ אָחִיךָ, וּמָכַר מֵאֲחֻזָּתוֹ-- וּבָא גֹאֵלוֹ, הַקָּרֵב אֵלָיו, וּגְאָל, אֶת מִמְכָּר אָחִיו. 25 If thy brother be waxen poor, and sell some of his possession, then shall his kinsman that is next unto him come, and shall redeem that which his brother hath sold.

לֹא אֶת-כֶּסֶףֶךָ--לֹא-תִתֵּן לוֹ, בְּנִשְׁשָׁךְ; וּבִמְרִבֵּית, לֹא-תִתֵּן אֶכְלָךְ. 37 Thou shalt not give him thy money upon interest, nor give him thy victuals for increase.

לֹא אֲנִי, יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר-הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם, מִמִּצְרַיִם--לְתֵת לָכֶם אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן, לְהִיּוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים. {ס} 38 I am the LORD your God, who brought you forth out of the land of Egypt, to give you the land of Canaan, to be your God. {S}

לֹט וְכִי-יִמּוֹךְ אָחִיךָ עִמָּךְ, וְנִמְכַר-לָךְ--לֹא-תַעֲבֹד בּוֹ, עַבְדֹת עֶבֶד. 39 And if thy brother be waxen poor with thee, and sell himself unto thee, thou shalt not make him to serve as a bondservant.

נִד וְאִם-לֹא יִגְאָל, בְּאֵלֶּה--וַיֵּצֵא בְּשָׁנַת הַיָּבֵל, הוּא וּבָנָיו עִמּוֹ. 54 And if he be not redeemed by any of these means, then he shall go out in the year of jubilee, he, and his children with him.

נֹה כִּי-לִי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל, עֲבָדִים--עֲבָדֵי הֵם, אֲשֶׁר-הוֹצֵאתִי אוֹתָם מִמִּצְרַיִם מִצְרַיִם: אֲנִי, יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם. 55 For unto Me the children of Israel are servants; they are My servants whom I brought forth out of the land of Egypt: I am the LORD your God.

F. The final blessing of our daily prayers (shmone-esray)

שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה, חַיִּים, חַן וְחֶסֶד, וְרַחֲמִים, עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ.
 בְּרַכְנוּ אֲבִינוּ, כָּלֵנוּ כְּאֶחָד בְּאֹזֶר פְּנִיךָ, כִּי בְּאֹזֶר פְּנִיךָ נָתַתָּ לָנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ, תּוֹרַת חַיִּים,
 וְאַהֲבַת חֶסֶד, וְיִצְדָּקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים, וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. - וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ לְבְרַכְנוּ
 וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוּמֶךָ
 בְּרוּךְ... הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם :

The “sim shalom” prayer – a ‘good’ conclusion

<p>וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל אֶהֱרָן וְאֶל בְּנָיו לֵאמֹר: כֹּה תְבַרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲמֹר לָהֶם :</p> <p>יְבַרְכֶךָ ה' וְיִשְׁמְרֶךָ : יֵאָר ה' פְּנֵינוּ אֵלֶיךָ וַיִּחַנְּךָ : יֵשָׂא ה' פְּנֵינוּ אֵלֶיךָ וַיִּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם :</p> <p>וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָנֹכִי אֲבָרְכֶם</p>	<p>שִׁים שְׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה, חַיִּים, חַן וְחֶסֶד, וְרַחֲמִים, עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עִמָּךְ. בְּרַכְנוּ אֲבִינוּ, כָּלֵנוּ כְּאֶחָד בְּאֹזֶר פְּנִיךָ, כִּי בְּאֹזֶר פְּנִיךָ נָתַתָּ לָנוּ ה' אֱלֹהֵינוּ, תּוֹרַת חַיִּים, וְאַהֲבַת חֶסֶד, וְיִצְדָּקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים, וְחַיִּים וְשְׁלוֹם. - וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ לְבְרַכְנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בְּשִׁלּוּמֶךָ בְּרוּךְ... הַמְּבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּשְׁלוֹם :</p>
--	--

. The connection to our grain harvest

And the core theme of ‘ethical monotheism’ based on Shmot 23:13 as a transition !

See the unit after the Dibrot in Shmot chapters 21-23

יג וּבְכָל אֲשֶׁר-אָמַרְתִּי אֵלֶיכֶם, תִּשְׁמְרוּ; וְשֵׁם אֱלֹהִים אַחֲרַיִם לֹא תִזְכְּרוּ, לֹא יִשְׁמַע עַל-פִּיךָ. יד שְׁלֹשׁ רְגָלִים, תִּחַג לִי בַשָּׂנָה ..

Echoes of the Exodus- Shmot chapter 2

כג ויהי בימים הרבים ההם, וימת מלך מצרים, ויאנחו בני ישראל מן העבדה, ויזעקו; ותעל שועתם אל האלהים, מן-העבדה. כד וישמע אלהים, את נאקתם; ויזכר אלהים את-בריתו, את-אברהם את-יצחק ואת-יעקב...

The Laws that follow the Dibrot-in Parshat Mishpatim

יח ויאמר ה' אל-מושה, כה תאמר אל-בני ישראל: אתם ראיתם—כי מן-השמים, דברתי עמכם. יט לא תעשו, אתי: אלהי כסף ואלהי זהב, לא תעשו לכם. כ מזבח אדמה, תעשה-לי, וזבחת עליו... א ואלה, המשפטים, אשר תשים, לפניכם:

ב כי תקנה עבד עברי... יב מכה איש ומת, מות יומת.

כ"ב ו כי-יתן איש אל-רעהו כסף או-כלים, לשמר, וגנב, מבית האיש... ח על-כל-דבר-פשע על-שור על-חמור על-שה על-שלמה על-כל-אבדה, אשר יאמר כי-הוא זה—עד האלהים, יבא דבר-שניהם: אשר ירשיען אלהים, ישלם שנים לרעהו...

יט זבח לאלהים, יחרם—בלתי לה' לבדו.

כ. וגר לא-תונה, ולא תלחצנו: כי-גרים הייתם, בארץ מצרים.

כא כל-אלמנה ויתום, לא תענון. כב אם-ענה תענה, אתו—כי אם-צעק יצעק אלי, שמע אשמע צעקתו. כג וחרה אפי, והרגתי אתכם בחרב; והיו נשיכם אלמנות, ובניכם יתמים. כד אם-כסף תלוה את-עמי, את-העני עמד—לא-תהיה לו, כנשה; לא-תשימון עליו, נשד. כה אם-חבל תחבל, שלמת רעד—עד-בא השמש, תשיבנו לו. כו כי הוא כסותה לבדה, הוא שמלתו לערו; במה ישכב—והיה כי-יצעק אלי, ושמעתי כי-חנון אני. כ"ג ד כי תפגע שור איבד, או חמרו—תעה: השב תשיבנו, לו..

ז מדבר-שקר, תרחק; ונקי וצדיק אל-תהרג, כי לא-אצדיק רשע. ח ושחד, לא תקח: כי השחד יעור פקחים, ויסלף דברי צדיקים.

ט וגר, לא תלחץ; ואתם, ידעתם את-נפש הגר—כי-גרים הייתם, בארץ מצרים.

י ושש שנים, תזרע את-ארצך; ואספת, את-תבואתה. יא והשביעת תשמטנה ונטשתה

וואכלו אביני עמך, ויתרם, תאכל חית השדה... יב ששת ימים תעשה מעשך, וביום השביעי תשבת-- למען ינוח, שורך וחמורך, וינפש בן-אמתך, והגר

יג ובכל אשר-אמרתי אליכם, תשמרו;

ושם אלהים אחרים לא תזכירו, לא ישמע על-פיך

יד שלש רגלים, תחג לי בשנה... טז וחג תקציר בכורי מעשך, אשר תזרע בשדה; וחג האסיף...

יז שלש פעמים, בשנה—יראה, כל-זכורך, אל-פני, האדן ה'...

